
Лубенець О. В.

Наукова бібліотека, Київський національний університет культури і мистецтв (м. Київ, Україна)

ФОНД НОТНИХ ВИДАНЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ КНУКіМ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ

Аналізується структура фонду нотних видань та висвітлюється їх роль в забезпеченні навчального процесу. Розкривається, що нотний фонд акумулює наукові, навчальні (навчально-виховні та концертно-педагогічні), концертні видання.

Ключові слова: ноти; нотна література; нотний фонд; музичне фондознавство; студенти

Lubenets O. V.

Scientific Library, Kyiv National University of Culture and Arts (Kyiv, Ukraine)

THE COLLECTION OF SHEET MUSIC PUBLICATIONS OF THE KNUKіM SCIENTIFIC LIBRARY AS AN INDISPENSABLE PART IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS

The structure of the collection of sheet music editions is analyzed and their role in providing the educational process is highlighted. It is disclosed that the sheet music collection accumulates scientific, educational (educational and concert-pedagogical), concert publications.

Keywords: notes; sheet music; sheet music collection; music collection science; students

У науковій бібліотеці КНУКіМ фонд нотних видань відіграє важливу роль у збереженні та розвитку музичної культури, підтримки музичної освіти і забезпеченні його якості. Будучи важливим ресурсом для музично-просвітницької діяльності, вони також виступають основним джерелом задоволення професійних і навчальних інформаційних потреб учасників навчального процесу в сфері музичної освіти.

Нотний фонд представлений багатою видовою структурою документів, а також рідкісними виданнями, що представляють матеріальну і культурну цінність. Нотний документ є фондоутворюючим елементом сформованих профільних фондів, оскільки нотні тексти є пріоритетним типом професійної інформації.

У фонді налічується понад 10 тис. найменувань нотних видань.

По складу нотний фонд акумулює наукові, навчальні (навчально-виховні та концертно-педагогічні), концертні видання.

Роль нотного фонду бібліотеки КНУКіМ ще більше зросла в зв'язку з появою необхідності та можливістю зближення національних культур світу. Робота з нотним фондом поставила завдання і можливості їх вирішення:

-
- простежити історію та специфіку формування нотного фонду бібліотеки;
 - визначити значення нотних документів для фонду;
 - уточнити поняття «ноти» як вид документів, дати коротку історію поширення і побутування цього документа на різних етапах і в контексті його еволюції, виявити основні тенденції його розвитку як специфічного об'єкта комплектування;
 - встановити критерії відбору нотної літератури, проаналізувати основні джерела комплектування фонду в їх історичній послідовності, їх важливість, вивчити можливість застосування загальних принципів і методів формування бібліотечного фонду до даного виду документа, виділивши специфічні;
 - в якості прикладу розкрити структуру і склад нотного фонду, його унікальність, багатство і цінність, призначену для користувача затребуваність, а також можливості розкриття для читача, визначити оптимальні умови його функціонування, особливості комплектування і розміщення;

В ході написання тез було досліджено що:

1. Нотно-музичні фонди складаються з специфічного виду документів, які суттєво впливають на всі процеси фондоутворення і фондокористування.
2. Охарактеризовано еволюцію і сучасний стан нотних фондів бібліотек зарубіжних країн і України, особливо їх формування.
3. Проаналізовано процес формування нотного фонду, що є базою навчальної, концертної та дослідницької роботи значної кількості користувачів.

Нотний фонд конкретизується в таких положеннях:

1. Визнання статусу спеціального бібліотекознавства тягне за собою визнання наявності та спеціального бібліотечного фондознавства. У структурі спеціального бібліотечного фондознавства правомірно виділити музичне бібліотечне фондознавство. Підставою виділення є специфічний вид документа - ноти.
2. Нотно-музичні фонди – як предмет музичного фондознавства мають тисячолітню історію формування, зберігання і використання. Ці фонди мають власну специфіку у всіх аспектах свого функціонування: видах відображених документів, комплектуванні, обробці, розміщенні, умовах зберігання, видачі користувачам.

Наукові нотні видання відрізняються точністю відтворення оригінального тексту, містять добре розроблений науковий апарат.

Навчальні нотні видання, покликані забезпечити навчальний процес, включають школи гри, хрестоматії, самовчителі, навчальні посібники з сольфеджіо, музичному аналізу, хрестоматії ілюструють курси музичної літератури та історії музики. Присутній

педагогічний репертуар для різних ступенів навчання в університеті.

Концертні нотні видання забезпечують репертуар для професійного виконання, але можуть бути використані і в педагогічних цілях, особливо якщо з'явилися на світ в серіях педагогічного репертуару. В цілому це видання таких творів, які мають високу художню цінність і одночасно розвивають технічні виконавські навички.

У виданнях фонду відображені сценічні, інструментальні, вокально-хорові твори. За характером викладу нотний фонд містить партитури і дирекції, клавіри, запис голосу або інструменту соло, запис твору для голосу в супроводі музичного інструменту; запис твору соло інструменту або голосу.

Аналіз структури фонду нотних видань показує, що з найбільшою повнотою представлені ноти для фортепіано, акордеона, гітари, баяна, скрипки, ноти по вокалу.

В ході написання тез була складена невеличка картина виникнення і розвитку фондів вітчизняних музичних бібліотек, що мають тривалу історію формування, яка значною мірою не обстежена в науковій літературі, і були зроблені висновки що:

1. Нотний фонд бібліотеки робить цю бібліотеку спеціальною. Нотний фонд бібліотеки орієнтований як на музикантів-початковців так і професійних музикантів, та на музичне мистецтво.

2. Специфіка нотного фонду бібліотеки дозволяє вважати правомірним існування музичного фондознавства як різновиду спеціального фондознавства.

Нотний фонд бібліотеки КНУКиМ значною мірою ілюструє історію нотовидавничої справи, зберігаючи видання 19 століття найстаріших зарубіжних і вітчизняних музичних видавництв, таких як видавництва М. Р. Belaieff, Издание А. Гутхейль, Нотопечатня И. И. Чоколова, Василий Бессель и К, Скоропечатная нотъ П. Юргенсона та ін. Стародруки не тільки зберігаються, але й часто та активно використовуються в навчальному процесі.

Більшість нотних видань фонду, особливо стародруків, мають екслібриси, написи, позначки, автографи, які ще чекають дослідників для вивчення і встановлення їх історико-культурної цінності. Тому у майбутньому цілком природньо більш глибоко вивчити походження нот з нотного підфонду, шлях надходження кожного або сукупності екземплярів, історичні джерела видання, особливості оформлення тощо.

Незважаючи на пріоритетні завдання інформаційного забезпечення навчального процесу та наукових досліджень університету, бібліотека має потенціал для задоволення профільних інформаційних потреб педагогів, виконавців.

Колекція нот у Науковій бібліотеці КНУКіМ виконує освітньо-виховну функцію і здатна задовольнити будь-які вибагливі смаки студентів мистецьких професій та навчально-викладацький склад університету.

Розвиток професійної освіти, привабливість музичного мистецтва не тільки для професіоналів, але і для численних меломанів, послужило імпульсом до розвитку нотного фонду бібліотеки КНУКіМ.